

DELAVSKA POLITIKA

Izbaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.— V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 29

Sobota, 13. aprila 1935

Leto X

Ne strašite se!

Strah igra velikansko vlogo v človekovem življenju. Kak otrok se tako ustraši, da ostane za vse življenje božjasten. Junaštva je vedno manj, strahu vedno več. Noben človek ni rad osamljen. Zato strahopetci skrbе da prestrašijo še druge.

Strahopetstvo se izkorišča tudi v javnem političnem življenju. Kolikokrat bi se že kaka važna zadeva drugače iztekla, če ne bi odločalo strahopetstvo! S strahopetnostjo računajo tudi tisti, ki za volitve obetajo razne podjetniške okrožnice in grožnje po receptu »plavil« za časa zadnjih volitev v Delavsko zbornico.

Z ozirom na taka obetanja opozarjamo vse in vsakogar, naj se ne straši nobenih okrožnic in nobenih groženj, naj sam sebi in drugim ne dela nepotrebnega strahu.

54. člen ustave izrecno poudarja, da se morajo voliti vsi kandidati svobodno.

§ 72. volivnega zakona določa zaporno kazen od enega meseca do dveh let za vse tiste, ki hočejo z našim ali z grožnjami odvrčati enega ali več državljanov, da bi volili po svojem prepričanju.

§ 73. volivnega zakona določa zaporne kazni do enega leta ali denarne do 500 Din za vse tiste, ki bi z obetanjem kake javne ali privatne službe vplivali na volilca, da glasuje ali ne glasuje za neko kandidatno listo.

Torej ne plašite se groženj, ne dajte se zbegati niti po obljubah — temveč nasprotno naznanite našemu volilnemu odboru vsak primer nasilstva ali grožnje, da se bo moglo proti dotičniku postopati po zakonu!

Vse liste, potrjene po kasacijskem sodišču, so enakopravne. Zato naj vsak volilec glasuje po svojem prepričanju! Zato naj delovno ljudstvo mest in vasi neustrašeno glasuje za zvezo delovnega ljudstva, katere nosilec je s. Topalović!

Zmaga socialnih demokratov v Baslu

Socialni demokrati v večini v kantonski vladi mesta Basel

Pri volitvah bazelske kantonske vlade mesto sta bila izvoljena dva socialna demokrata in dva dosedanja liberalna člana.

Novi vladni svet šteje štiri socialne demokrate in tri meščanske vladne svetnike. Prejšnji vladni svet je štel pet meščanskih in dva socialno-demokratska člana.

Rezultat ogrskih parlamentarnih volitev

Do nedelje so bili znani naslednji rezultati volitev: Stranka nacionalnega edinstva (vladna stranka) ima 157 mandatov, neodvisni mali kmeti (Eckhardt) 24, nestrancarji 11, krščanska gospodarska stranka 7, socialni demokrati 5, nacionalni socialisti 2, reformska stranka 2, demokratska opozicija 1, liberalna opozicija 1, legitimisti 1. Iz šestih volilnih okrajev še niso znani rezultati ožjih volitev. Pridelje rezultat 25 mandatov za mesto Budimpešto.

Socialistična internacionala v Bruslju

Pisarna Socialistične internacionala se je preselila v Bruselj.

Pomen volitev v parlament

Parlamentarizem je vlada naroda. Demokratični parlamentarizem je pa šele popolna vlada naroda. Demokratični parlamentarizem ne more biti diktatura ene plasti prebivalstva nad drugo, ker potem ni demokracija in v njej ne pridejo nikdar do izraza interesi vseh državljanov, niti ne interesi večine ali splošni interesi, ki bi lahko dvigali in dvignili socialni položaj v splošnem v državi, čeprav bi morala uprava vsake države vedno gledati na to, da postajajo splošne socialne in gospodarske razmere boljše. Napačno je, če demokracija ščiti samo velike posestnike, kartele in bankirje, ker so to zlo današnje družbe. V njih interesu seveda ni, da se razbremenijo delavce in nameščence ter druge male ljudi. Oni žele in hočejo, da sami gospodarijo z dobički, da pa ogromni del davščinskih bremen nosijo oni, ki ne zaslužijo niti za svoje preživljanje. Na ta način se vrši usodna pauperizacija naroda, obubožanje in sestradanje velikega dela državljanov, kar ni v interesu splošnega socialnega stanja v državi.

Da se borimo proti taki politiki, smo postavili svojo kandidatno listo. Mi zahtevamo parlamentarno demokracijo, zastopstvo v narodni skupščini, da tam javno povemo, kaj je napačno in kaj je treba ukreniti, da se izboljšajo današnje razmere. Nam sicer ne bo nič pomagalo zastopstvo v parlamentu, če večina ne bi demokratsko upoštevala naših zahtev, marveč jih kljub vsem pametnim

razlogom odklanjala, ker bi imela večino. Prava demokracija je nekaj drugega, nekaj bolj plemenitega, nekaj bolj konstruktivnega tudi za državo. Prava demokracija vpoštevava vse predloge in zahteve ter se sporazumeva z nasprotnimi nazori in interesi tako, da poišče med nazori in interesi vedno ono jedro, ki jamči koristi tudi onim, ki se jim gode socialne in politične krivice.

Vsaj za tako demokracijo smo mi v parlamentarizmu. Zato ni le v našem interesu, da se zasliši naš glas v narodni skupščini, ampak veliko bolj in glavno v interesu zdravega razvoja današnjih razmer.

V razvoju človeške družbe delujejo različne komponente, duhovne in fizične, danes tudi gospodarske in socialne. Te sile je treba zbirati, zakaj enostransko vpoštevavanje sil ne vodi h konsolidaciji.

Ne mislimo tu na punktaše, na hegemoniste itd. Mislimo pa, da imamo v državi socialno šibke sloje, ki ječe pod bremenem najrazličnejših vrst, in sloje, ki se na šibkost teh slojev nočejo ozirati, marveč jih hočejo ohraniti dalje v socialni bedi in brezpravju, kar je krivično. Ti dve plasti prihajata danes v poštev. Obe naj odločata o upravljanju in razvoju države, obe imata do tega pravico.

Volilci, s to pravico smo stopili pred Vas! in nihče nima pravice, da nas v tej socialni in državljanski pravici ovira!

Angleška delavska stranka pridobiva vpliv

Angleška delavska stranka postane letos polnoletna, to je, minilo je 21 let, odkar se je vršila nje prva konferenca.

Dne 2. marca je rekel londonski socialistični voditelj Herbert Morrison v Glasgowu, da sta bili 1914 dve predkonferenci, dokler je v novembru prišlo do ustanovitve stranke.

Gibanje stranke opisuje v bistvu takole:

Če bomo slavili letos ustanovitev stranke, se bomo lahko ozrli na bogato in živahno zgodovino stranke. Veseli in ponosni smo lahko, ker imamo izredno uspešno dobo za seboj. Ne gre le za povečanje našega političnega vpliva, ker ta bi lahko bil prazen in brez vsebine. Mnogo bolj smo zadovoljni z razvojem socialističnega gibanja samega, ki je prevzelo ogromno samoupravno odgovornost za milijone ljudi.

Leta 1914 v Londonu še ni bilo delavske stranke. Niti en mestni svetnik ni pripadal delavski stranki, niti ubožni urad. Od 1300 članov mestnega sveta raznih londonskih občin je

bilo le 40 do 50 pripadnikov delavske stranke in od ubožnih oblasti le 20 do 30 članov. Danes pa ima v grofovskem svetu Londona, največje samoupravne korporacije na svetu, po 18 letih liberalnega in 27 letih navidez nezrušljivega konservativnega gospodarstva večino delavske stranke.

Ta večina nam ni padla sama v roko kot zrel sad, marveč smo jo v neprestanem boju izvojevali, in tudi ne z naskokom na mah.

Uspehi te večine v grofovskem svetu, so Londonu prinesli po vsej deželi in v ostalem svetu ugled in spoštovanje.

V 15 od 28 občin londonskih ima delavska stranka že večino, v dveh nadaljnjih pa jo dobi.

Delavska stranka ima tudi občine po deželi.

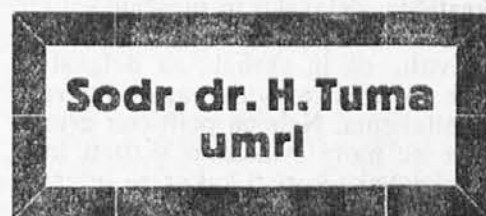
V letu 1929. smo dobili večino mandatov v Londonu za parlament. In kolikor je mogoče v politiki zanesljivo prerokovati, smo sigurni, da bo v bodočem parlamentu večina londonskih poslancev pripadala delavski stranki.

Italija za malo antanto

Italijanski poslanik v Beogradu je izjavil beograjski »Pravdi«, da Mussolini želi trajni sporazum z Jugoslavijo. Mala antanta je srečna mednarodna kombinacija, ki je dokazala svojo vitalnost in dobro politično zamisel. V ta namen bo treba izpopolniti trgovsko pogodbo med Jugoslavijo in Italijo.

Mirovna konvencija med Rusijo in Francijo

Mirovna oziroma obrambna konvencija med Rusijo in Francijo je načelno sklenjena stvar. Podpis se izvrši v Moskvi še pred 1. majem.

Sodr. dr. H. Tuma umrl

Iz Ljubljane smo prejeli tužno vest, da je naš stari, a po duši in srcu večno mladi s. dr. Tuma dne 9. t. m. nenadoma umrl.

Ta vest je nas vse, ki smo ga poznali in mnogo let z njim vred orali trdo ledino med slovenskim in jugoslovanskim proletarijatom, globoko presenetila in potrla, ker nihče ni pričakoval, da bo ta hrast, ki je kljuboval vsem viharjem, nas tako nenadoma zapustil — in vendar je res. — Sodr. dr. Tuma je mrtev.

Za njim žaluje ne samo njegova dobra gospa soproga, ne samo njegova hčerka in sinovi, za njim žalujemo tudi mi vsi razredno zavedni proletarci in socialisti Slovenije, Jugoslavije, Italije in drugod, ker je on bil naš, delal je za nas in nas v najhujših časih ni zapustil.

Sodr. dr. Tuma nismo poznali od večera, niti od poveljne konjunkturne dobe, njegova smo v naših vrstah srečali že v letih, ko ni mogel nihče v našem gibanju iskati osebnih koristi in časti, pač pa trpljenje in preziranje.

In prav radi tega smo ga spoštovali in ljubili, ker smo v njem videli poštenega in neinteresiranega bojevnika za osvoboditev proletarijata in vsega delovnega ljudstva.

Sodr. dr. Tuma se je naselil v Gorici ob času najbolj razburkanega političnega življenja na Goriškem in Primorskem sploh. Mlad in poln idealizma je aktivno stopil v politično življenje in kaj kmalu postal voditelj naprednih Slovencev na Goriškem. Bil je ne samo politik, temveč tudi gospodarski in zadržni organizator.

Ali čim več je imel uspehov, tembolj so mu lastni pristaši delali zapreke in onemogočali njegovo plodonosno delo. To je on hitro razumel in spoznal, da med meščani ni smisla in ne interesa za gospodarsko, socialno in kulturno delo. Zato se ne smemo čuditi, če je že takrat, ko je bil še pri njih angažiran, iskal stika z mladim socialističnim gibanjem na Primorskem. Bil je stalen naročnik in podpornik naših listov in že leta 1904. je nastopil kot predavatelj v »Ljudskem odru« v Trstu in od takrat je bil naš stalni kulturni predavatelj.

Leta 1905. se je stalno poslovil z meščansko politiko in izstopil iz vseh njenih korporacij. Od leta 1905. do l. 1907. je bil le naš kulturni delavec in podpornik. V politično stranko ni vstopil samo zaradi tega, da bi se mu ne očitalo, da želi kandidirati pri prvih volitvah, ki so se vršile na podlagi splošne, tajne in enake volilne pravice maja 1907.

Čim so te volitve (ki niso prinesle s'ov, socialnom nobenega mandata), končane, je sodrug dr. Tuma prijavil svoj vstop v Jugoslovansko socialnodemokratsko stranko in obenem prevzel vodstvo pokrajinske organizacije za Goriško. Od tega časa dalje se ni več ločil od nas in ni omahoval, dasi so ga nasprotniki nesramno blatili in prezirali, ker se je tako ponižal in šel med bedni proletarijat. Ali on ni klonil in se ni sramoval, če je doživel pri kakih volitvah kot kandidat in agitator neuspeh — ker je že takrat veroval v zmago proletarijata.

Sodr. dr. Tuma je bil zastopnik na Tivolski konferenci v Ljubljani in Balkanski socialistični konferenci v Beogradu. Bil je izbran tudi za delegata na mednarodni socialistični mirovni konferenci, ki se je imela vršiti v Stockholmu itd.

Od leta 1909. dalje je bil nepretrgoma član izvršnega odbora naše stranke. Tudi med vojno je vedno obdržal stike s pokretom in nas bodril.

Čim je končala svetovna vojna, je sodrug dr. Tuma obnovil politično delovanje v Gorici, kjer je ostal, dokler ga ni brutalni fašizem pognal iz Gorice v Ljubljano.

Pokojni sodrug je bil neumoren znanstveni delavec, agitator, organizator in žurnalista. Dopisoval je vsem našim časopisom in tudi drugim znanstvenim revijam. Nikdar ni počival, ker je smatral, da je delo za boljšo bodočnost delovnega ljudstva njegov pravi poklic.

Za vse to ogromno delo, ki ga je samopožrtvovalno izvršil za delavsko gibanje in za splošno delovnega ljudstva sploh, mu bomo vedno hvaležni in ga ohranili v najlepšem spominu.

Njegovi žalujoči rodbini izrekamo iskreno sožalje. Lahka Ti bodi zemlja, dragi sodrug!

Z a h t e v a m o zakonito uvedbo eksistenčne minimalne plače.

Katera politika je prava?

Politika je prišla na slab glas po zaslugi političnih špekulantov, ki so videli v njej navadno trgovino, in po zaslugi političnih nevednežev, ki nimajo pojma o politiki. Tisti, ki bi radi diktatorsko vladali nad narodom, odyračajajo ljudi od politike, da bi mogli sami čim laže voditi svojo diktatorsko, protinarodno politiko.

Politike in politikov se ne more deliti na dobre in slabe. Kajti, kar je dobro za Janeza, je slabo za Matevža in narobe. Politiko moramo deliti na napredno, reakcionarno, demokratično, delavsko in meščansko. Od meščanske politike ne moremo zahtevati, da bi skrbela za delavstvo, ker je poklicana, da varuje interese kapitalizma. Nobena politična grupacija ne more istočasno skrbeti tako za delavske keristi kakor za interese gospode. Kdor kaj takega govori, zavestno vara in zapeljuje ljudi.

Delavska ali ljudska politika ne more v nobenem važnem vprašanju

našega javnega življenja imeti istih pogledov, kakor jih imajo nasprotne grupacije. Delavska politika ima namram vsem drugim skupinam drugačne zahteve tako v vprašanju odprave gospodarske krize, kakor v vprašanju kmečkenga gospodarstva, delavska politika zastopa popolnoma drugačno stališče v brezposelnem in starostnem zavarovanju, delavska politika se ne more sporazumeti z meščansko davčno politiko — ker delavska politika vidi povsod predvsem interese delovnega ljudstva, meščanska politika pa je pri vsej demagogiji na shodih navezana na banke, karte, velike industrijske družbe itd.

Delavsko politiko zastopa pri nas lista delovnega ljudstva in kdor hoče, da se bo v bodoče vodila politika v interesu širokih ljudskih množic, se bo brez oklevanja odločil za rdečo Topalovičevo listo.

Legalizacija kandidatov za listo narodne skupščine

Avala v Beogradu razglasa:

V § 18 zakona o volitvah poslancev v 7. odstavku je določen postopek o predložitvi pismenih izjav nosilca liste vsakega kandidata in njegovega namestnika, kakor tudi glede ugotavljanja pristnosti njihovih podpisov na teh izjavah s potrjevanjem s strani pristojnega sreskega sodišča, kjer pa teh ni, od pristojnega prvostopnega oziroma okrožnega sodišča.

Ker so nastale nejasnosti glede tolmačenja teh predpisov, je pravosodni minister na podlagi § 97 zakona o volitvah poslancev in § 15 zakona o

izpremembah in dopolnitvah tega zakona od 24. marca 1933 izdal to-le tolmačenje:

Po splošnih določbah zakona je treba vsako overovitev podpisa napraviti tako, da se dotični, ki se mu podpis overovi, osebno predstavi sodišču. To zakonsko določbo je treba razumeti tako, da se morajo kandidati in njihovi namestniki osebno predstaviti zaradi overovitve svojih podpisov navedenih izjav sreskemu sodišču tistega volilnega sreza, kjer kandidirajo, nosilci državnih kandidatnih list pa pri sreskem sodišču svojega prebivališča.

Rusija v mednarodnem uradu dela

Sovjetska Rusija je prijavila svoj vstop v mednarodni urad dela s pridržkom, da urad prizna delavsko zakonodajo Sovjetske Unije.

V tem pogledu najbrže ne bo temeljitega razloga za odklonitev sprejema Rusije v mednarodni urad dela, ker tudi italijanska delavska zakonodaja ne odgovarja mednarodnim dogovorom, pa je Italija vendar članica in celo pošilja nekake »nelegalne« delavske delegate na konference.

Göringova poroka in usmrteitev dveh delavcev

Pruski ministrski predsednik Göring se je te dni poročil z gledališko igralko.

Isti dan sta bila v Pötzenseeju justificirana dva delavca, ki sta baje umorila 1930 znanega lahkoživca Horst Wessela, kar pa ni resnica, kakor smo že poročali. Oba obsojenca sta čakala nad eno leto na usmrteitev, ker tudi sodišče ni moglo točno ugotoviti njiju krivde.

Štrajkbreher je tisti, ki ne podpira liste s. dr. Topalovića

Tone Maček:

156

Slučaj Kumberger

»Adijo, pa zdrava ostani... ki je z mehko otožnostjo grabila za srce, da je nevesta skrivaj pritiskala robc na oči in je tiho zaihtela. Ni bilo slišati glasu od nje ali njena pleča so se zdaj pa zdaj krčevito stresla. Ženin jo je objel preko pasu in ona se je udano naslonila nanj.

»Noričica, čemu pa plačeš?«

»Sama ne vem. Kar tako. Prišlo je.«

»Ali nisi srečna?«

»Seveda sem.« Pogledala ga je ljubeče s solznimi očmi. »A vendar, današnji dan se ne vrne nikdar več. Prelep je.«

»Ko je zaslislal fante, je gospodar Zavšek poskočil; z domačim fantom

sta šla v klet in sta se vrnila z dvema velikima glinenima bučama, polnima vina in sta ju nesla skupini fantov pred hišo, kjer sta počakala, da so odpeli še drugo pesem, potem pa sta jima ponudila, da pijejo. Niso se pustili dvakrat prositi, saj to je po starem običaju njihova nenapisana pravica, da se jih kot »voglarje«, ali »kobilčarje«, kakor so jih v teh krajih imenovali, dostojno pogosti, če pridejo nevesti pod okno peti. Gospodinja je prinesla polno rešeto narezanega kruha in potice in jim je ponujala, da vzamejo. Da je ne užali, je vsak vzel košček. Iz hiše sta prišla tudi ženin in nevesta, ki sta slehernemu segla v roko in se zahvalila za lepo petje. Povabili so jih tudi v hišo, vendar se je samo troje najbolj korajžnih fantovskih voditeljev odzvalo povabilu in so bili počaščeni s tem, da so smeli z nevesto in družico

Naši volilni shodi

V radovljiškem srezu:

V soboto, dne 13. aprila ob 19. uri v Mojstrani v hotelu »Triglav«.

V nedeljo, dne 14. aprila ob 11. uri v Kranjski gori v hotelu »Razor«; ob 15. uri v Ratečah v gostilni »Kajzar«.

V ponedeljek, dne 22. aprila ob 11. uri v Bohinjski Bistrici v občinski dvorani; ob 15. uri na Koprivniku h. štev. 1.

V sredo, dne 24. aprila ob 11. uri v Boh. Srednji vasi v obč. dvorani.

V novomeškem srezu:

V soboto, 13. aprila ob 19. uri v Smolnji vasi v gostilni Brule.

V nedeljo, dne 14. aprila ob 7. uri v Brusnicah v gostilni Lenarčič; ob 10. uri v Novem mestu v restavraciji Košak; ob 14.30 uri v Stopičah v bivši gostilni Badavinec; ob 19. uri v Vinji vasi v gostilni Čurla.

V ponedeljek, dne 15. aprila ob 17.30 uri v Birčni vasi v gostilni Zupančič; ob 20. uri na Uršnih selih v gostilni Jakše.

Na vseh shodih v novomeškem srezu bo poročal sreski kandidat sodrug Stanko.

V sreski izpostavi Škofja Loka:

V nedeljo, dne 14. aprila v Poljanski dolini, in sicer:

ob pol 8. uri v Gorenji vasi v gostilni pri Ferlanu;

ob 11. uri v Lučnih v gostilni pri Martinčiču;

ob 15. uri v Poljanah v gostilni pri Tavčarju;

ob 9. uri dopoldne v Škofiji Loki pri »Kroni«;

ob 16. uri na Godešiču v gostilni Haifer.

V ljubljanskem srezu:

V nedeljo, dne 14. aprila ob 15. uri na Dolu v gostilni Alojza Zidarja.

V litijskem srezu:

V nedeljo, dne 14. aprila ob 7. uri v Št. Juriju-Izlakeh; ob 10. uri v Zagorju; ob 15. uri v Mnišah.

Na teh shodih bo poročal s. Sedej.

V slovenjgraškem srezu:

V nedeljo, dne 14. aprila ob 9. uri dopoldne v gostilni »Debelak« v Slovenjgradu.

V nedeljo, dne 14. aprila ob pol 11. uri dopoldne v restavraciji Kac, Smartno pri Slovenjgradu.

V tork zvečer je sklical kandidat s. Josip Petejan volilni shod v Studence. Čeprav so bili Studenci že polnoštevilno na zadnjem shodu s. Topalovića v Mariboru, so tudi sinoči napolnili obširno prejšnjo kino-dvorano gostilničarja g. Špureja. Shod je otvoril železničar s. Brenčič, a pevski zbor naših vrlih sodrugov v Studencih je lepo odpel delavsko pesem, katero so vsi zborovalci stoji poslušali.

V nad enournem govoru je nato razvil kandidat s. Petejan program kandidatne liste Zveze delovnega ljudstva z nosilcem s.

plisati. Ostali so peli zunaj pesem za pesmijo, da je odmevalo daleč okoli v zimsko noč. Spodobilo se je tudi, da jim ženin in njegov drug še posebej stisneta v roke par srebrnih kronic za poznejšo pijačo, ki jih je vsa fantovska družba naslednjo nedeljo zapila. Kjer ni bilo nič, so radi zabavljali ali izzvali tudi kake resnejše nevšečnosti.

Sicer pa »kobilčevanje« danes nima več tiste pomembnosti kakor nekaj v tistih »dobrih starih časih«, ko so trajale gostije še po ves teden. Zbralo se jih je takrat vse črno od blizu in daleč. Gospodar jim je nosil pred hišo vino v škafih, ki so si ga zajemali z zajemalkami ip. gospodinja je morala prinesiti potice polno »rehto«, kakršno rabijo mlatiči pri čiščenju zrnja. Opili so se do nezavesti ali pa do podivjanosti. Včasih se je pritepel med nje tudi kak »lačenper-

ger«, ki ni imel doma kaj jesti in se je okoristil z ugodno priliko, da se je najedel, kar je ostalo v »rehti«, je pa skrivaj stlačil v žepe in za srajco, da odnese še s seboj. Ali gorje mu, če so ga fantje pri tem zasačili; namlatili so ga, da ni mogel nikamor. Njihova fantovska čast je bila zelo rahločutna. Nihče naj ne misli, da smo prišli samo zato, da se najemo. Kaj pa bodo rekli svatje, če vidijo, da smo »rehto« do zadnje mrvice izpraznili?

Ob takih prilikah je prišlo med fanti pogostokrat tudi do krvavih razračunavanj. Zlasti, če sta se znašla med »kobilčarji« istočasno dva sovražna si tabora, iz dveh nasprotnih si vasi. Taki seveda niso mogli peti v skupnem zboru, ampak so se strnili v dva različna zbora, ki sta hotela drug drugega prekositi. Kmalu se je začelo zabavljanje in izzivanje.

dr. Topalovičem, nakar je govoril še s. dr. Reisman o aktualnih socialnih problemih, zlasti pa o važnosti delavskega časopisja. Dvorana je bila nabito polna in so zborovalci oba govornika burno pozdravljali. Končno se je oglasilo lepo število novih naročnikov »Delavske Politike«, čez 40 izvodov pa so navzoči pokupili ter z zanimanjem čitali poročila o nedeljskih zborovanjih delovnega ljudstva. Navzočih je bilo tudi nekaj pristahev nasprotne liste, ki pa so ravnatoko z zanimanjem in celo z odobravanjem sledili besedam naših govornikov.

Shod v Studencih je zapustil najgloblji vtis in so se naši sodrugi razhajali z navdušenim sklepom, da bodo šli neumorno na volilno agitacijo za našega kandidata s. Petejana, a pred 5. majnikom hočejo imeti v Studencih še eno zborovanje za gornji del občine, ki se bo vršilo v gostilni g. Mraza.

V soboto, dne 13. aprila ob 7. uri zvečer pa se bo vršilo enako zborovanje v Pobrežju v gostilni Kren, kjer bosta tudi govorila ss. Petejan in dr. Reisman.

V srezu Maribor, levi breg

Minulo nedeljo se je vršil volilni shod v Košakih, na katerem sta poročala sreski kandidat namestnik s. Ulbi in s. dr. Jelenc. Shod je prav lepo uspel.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

V nedeljo, dne 14. aprila ob 14. uri v gostilni Iršič v Mislinju.

V nedeljo, dne 14. aprila ob 16. uri (4. uri) v gostilni Rotovnik v Pamečah.

Na vseh zborovanjih bo poročal s. Jelen, v Slovenjgradu pa tudi s. dr. Jelenc.

V celjskem srezu:

Trnovlje: v soboto, dne 13. t. m. ob pol 8. uri zvečer v gostilni Kramar.

Vransko: v nedeljo, dne 14. t. m. ob 9.30 uri v hotelu »Slovan«.

St. Jurij pri Celju: v nedeljo, dne 14. t. m. ob 8. uri jutraj v gostilni Cizelj.

Kalobje: v nedeljo, dne 14. t. m. ob 11. uri dopoldne v prostorih Edvarda Vuge.

Dramlje: v nedeljo, dne 14. t. m. ob 15. uri v gostilni Mlakarja Josipa na Sveteljki.

Ti shodi naj bodo, kakor so bili vsi dosedanji, manifestacija sodelovanja vsega delovnega ljudstva!

V prevaljskem srezu:

V soboto, dne 13. aprila ob pol 20. uri v Dravogradu.

V nedeljo, dne 14. aprila ob 9. uri dopoldne v Mežici.

V nedeljo, dne 14. aprila ob 15. uri v Holmcu.

V ponedeljek, dne 15. aprila ob 20. uri zvečer v Vuhredu.

V srezu Maribor desni breg:

V nedeljo, dne 14. aprila ob 9. uri v gostilni Magdič v Rušah, referent s. Petejan.

V nedeljo, dne 14. aprila ob pol 15. uri v gostilni Lešnik, D. M. v Brezju, referent s. Petejan.

V nedeljo, dne 14. aprila ob 9. uri dopoldne v gostilni Kučera v Limbušu, referent s. dr. Reisman.

V nedeljo, dne 14. aprila ob pol 9. uri dopoldne v gostilni Pavlič v Tiujah, referenta ss. Grčar in Dorn.

V nedeljo, dne 14. aprila ob 15. uri popoldne v gostilni Kos v Venčesu pri Slovenski Bistrici, referent s. Dorn.

V ponedeljek, dne 15. aprila ob 19. uri v gostilni Potočnik v Hočah, referent s. Petejan.

V srezu Maribor levi breg:

V nedeljo, dne 15. aprila ob pol 16. uri v gostilni Dopler v Selnici ob Dravi, referent s. dr. Reisman.

V srezu Maribor, levi breg

Minulo nedeljo se je vršil volilni shod v Košakih, na katerem sta poročala sreski kandidat namestnik s. Ulbi in s. dr. Jelenc. Shod je prav lepo uspel.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

Doma in po svetu

Ali ne bi bilo bolj prav in pametno? Povojna doba je moka za zdrave možgane in pamet. Če pojde v tem tempu javno življenje, kakor gre danes, mora postati pamet zgodovinski fantom, o katerem so nekaj pisali, govorili ter smatrali, da je največji zaklad človeškega rodu. Možgani pa morajo postati kup blata, ki imajo samo še nalogo, da človek gomazi po lužah in mlakah kakor glista deževnica. — Samo telesna kultura, samo topa pokorščina duha, samo hlapčevsko suženjstvo sistemu, ki je pognal človeštvo v današnjo bedo, pač ne more roditi boljše bodočnosti in ne za praktično življenje sposobnega človeštva. O miru govore: kdo jim more zaupati? O socialni čutečnosti pišejo in govore. Toda, kje je kaj konkretnega? Govorjenje še ni problem, še manj pa reševanje problema. V tej »škandalozni« dobi delamo navadno to, kar označujemo, da je skandalozno. Zato se nam ni treba čuditi, če možgane človeškega rodu prerašča mah, če postajajo prazna snov brez jedra, brez inicijative, človek postaja topo živinče in buli v svet, ki ga že sedaj ne ume. Če pojde pa tako dalje, preneha biti človek to, kar je, namreč človek!

»Načrtno gospodarstvo« kartelov. Karteli za dobavljanje surovin za tekstilne tovarne so sklenili, da bodo dobavljali tovarnam eno tretjino manj surovin kakor doslej, da s tem dvignejo cene surovinam.

Kavarnar Fran Krapeš v Ljubljani je umrl v visoki starosti.

Čehoslovaški soc. dem. poslanec Rudolf Jaroš umrl. Na čehoslovaškem je dne 8. t. m. umrl soc. dem. poslanec Rudolf Jaroš, ki je bil po poklicu usnjarij. Zgodaj se je jel udeleževati političnega gibanja. Leta 1907 je bil izvoljen v avstrijski parlament in mu je pripadal do prevrata. Sodeloval je tudi v revolucionarni vladi Čehoslovaške ob prevratu ter bil pozneje senator in zadnji dve periodi poslanec. Vzorna je bila njegova marljivost. V Pragi je bil dolgo let direktor okrajne bolniške blagajne. Sodeloval je v politiki, strokovnih in gospodarskih organizacijah. Njegovi sodrugji so videli v njem plemenitega, dobrega, zvestega in načelnega sodruga, ki je dal gibanju in sodrugom vse, kar je bilo v njegovih močeh. Bedni delavci so ga imenovali očeta. Kot govornik je bil tudi zaradi teh svojih vrlin pravi ljudski tribun. Jaroš je bil tudi petnajst let predsednik zveze svobodnih strokovnih organizacij. Med tem je ustanovil s ss. Modráčkom, Jiranekom, Havranekom in drugimi velenakupno družbo konzumnih zadrug, ki je danes vodilni gospodarski faktor v narodnem gospodarstvu na čehoslovaškem.

Volitve na Grškem. Na Grškem je vlada razpustila zbornico in senat. Volitve v zbornico bodo dne 19. maja t. l. Senat pa namerava vlada sploh odpraviti.

Nemški državni proračun. Nemška vlada je sklenila, da ne objavi svojega proračuna. Najbrže hoče skriti vojne kredite ali pa deficitnost proračuna.

Bivši ministrski predsednik Azana, ki je bil obdolžen, da se je udeležil lanskega oktoberskega upora socialistov v Španiji, je bil končno oproščen vsakršne krivde.

O sporu med Italijo in Abesinijo se prične Društvo narodov posvetovati dne 15. aprila t. l. Očividno je Italija v skrbeh zaradi tega spora, da je pristala na obravnavanje pred Društvom narodov.

Mandžurski cesar je obiskal Tokio, da sklene zvezo z Japonsko. Ob obisku so zalotili tri Korejce, ki so pripravljali atentat na mandžurskega cesarja. Očividno je Mandžurija s tem obiskom dokumentirala svoje vazalstvo napram Japonski.

Nadomestilo za radij, s katerim se zdravi zlasti rak, so odkrili na Anglaškem. Nadomestek bodo izdelovali iz natrija in bo mnogo cenejši kakor je radij. To so šele poizkusili, ki bodo najbrže uspeli.

Maribor

Predobjava!

Predobjava!

Velika delavska akademija

bo 27. aprila 1935 v dvorani »Union«. Nastopijo mariborska pevska, godbena in ostala kulturna društva. — Spored bo bogat in pester! — Vstopnice se dobijo v tajništvo Strokovne komisije, v administraciji »Delavske Politike« in »Volksstimme« ter pri vseh funkcionarjih in zaupnikih.

Podružnica »Svobode« v Mariboru vabi vse svoje člane in prijatelje društva na svoj redni letni občni zbor, ki se bo vršil v sredo, dne 17. aprila 1935 ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice, Maribor, Sodna ulica 9-11. — Odbor.

Delavski pevci, pozor! V soboto, dne 13. t. m. ob 20. uri v Delavski zbornici zadnja skupna vaja za akademijo. Pridite vsi točno!

»O grozotah bodočih vojn« je predaval minulo sredo v okviru »Svobode« s. Ošlak in žel za svoja izvajanja dolgotrajno odobravanje. S tem predavanjem je »Svoboda« zaključila ciklus svojih predavanj v tej sezoni.

Zgledu tovarne Zelenka in drug hoče slediti še ena večja tekstilna tovarna v Melju in za nekaj tednov odпустiti vse delavstvo, ker ima baje prenapolnjena skladišča. Sumimo pa, da so razlogi čisto drugi: z odpuščanjem in novim sprejemanjem se hoče reducirati sedanje mezde, ki so že itak pod vsako kritiko. Oblast naj bi se za te pojave zanimala. Predvsem pa delavstvo samo, ki se naj ne pusti izigravati. V organizaciji!

Gradbena delavnost bo v Mariboru v letošnji sezoni zelo mršava. Javnih gradbenih del ne bo nikakih. Tudi ureditev Ale-

ksandrove ceste odlaša mestna občina iz dne v dan in bo po tem sodeč, izgledala ob Mariborskem tednu še tako ko danes.

Umetniški klub so ustanovili mariborski umetniki: književniki, slikarji, kiparji, arhitekti, komponisti in tako dalje, ki hočejo Maribor povzdigniti v drugo kulturno metropolo Slovenije. Nameravajo izdajati svojo kulturno revijo, ker jim je Ljubljanski zvon menda že preveč levičarski. Politisch' Lied, ein garstig' Lied —

Zrtev Drave so postali splavarji iz Brezna. Pod Janževim vrhom jih je zajel neznan vrtnec, ki je pogoltnil splav s petimi splavarji vred. Štirje splavarji so se s plavanjem rešili na breg, medtem ko je lastnik splava, Franc Sarman, izginil v valovih. Truplo je Drava vrgla na suho pri Sv. Ožbaltu, kjer so ga pokopali.

V hangar mariborskega aerokluba na Tezmem so ponoči vlomili neznan zlikovec in odnesli razne dele z motorjev in mnogo pokvarili, tako da ima klub 24.000 dinarjev škode.

Skupni samomor dveh zaljubljenec. Viktorija Gaberškova, 19 letna natakarica pri Wagrاندlu v Ptujju in 25 letni šofer Franc Janžekovič sta se že dolgo rada imela. V sredo zvečer, ko se je gostilna zaprla, se je Viktorija odpeljala z avtomobilom svojega izvoljenca v smeri proti Ormožu. Zjutraj so našli ljudje blizu Velike Nedelje avto, stoječ sredi ceste. V njem je ležal Janžekovič s prestreljeno glavo mrtev, v njegovem naročju pa nezavestna Viktorija s strelom pod srcem. Kaj je gnalo mlada zaljubljenca v obup, ni znano. Wagrاندlovci so že pred par dnevi opazili, da je njihova natakarica, ki je bila prej vedno vesela, postala nenavadno otožna. Težko ranjeno mladenko so prepeljali v ormoško bolnico.

Sklad za zgradbo azila Protituberkulozne lige je dosegel v marcu vsoto 166.833 Din. Odbor apelira na prebivalstvo, da še dalje radevolje prispeva mesečni dinar.

Celje

»Dekle z rožmarinom«. Svoboda, podružnica Ljubecno, je preteklo nedeljo priredila to igro. Ta podružnica je ena najmlajših in nas vedno znova preseneča s svojo veliko aktivnostjo. Se dobro nam je v spominu, kako lep uspeh je dosegla s svojim pevskim zborom na okrožnem pevskem koncertu v Celju in naenkrat vidimo, da imajo tudi prav dober dramatični odsek. — Golarjeva igra: »Dekle z rožmarinom« je precej težka, zlasti pa za manjše odre, kjer nimajo zadostnih tehničnih priprav. Tudi igralcem je ta igra težka, ker pisatelj vsa dejanja razpleta na videz mirno in pod to zunanjo mirnostjo je skrita tragedija kmečkega človeka, ki je tako prirastel na zemljo, da jo brani in je hoče imeti vedno več, če ne z ženitvijo, pa magari z zločinom. — Naslovno vlogo je igrala s. Draga Mlakarjeva, ki nam je s svojo Leno podala najbolj po-

polen lik v tej predstavi in globoko občuten. Pavle (K. Videnšek) je bil pa nekoliko premalo živahen in korajžen. Zelo dobro je bila Jera (Mlakar Mimi) zlasti v 3. dejanju, v krčmi s Pavlom in Leno, da nas kar preseneča, da tako mlado dekle tako dobro poda stanko. Rezi Videnšek je ljubko podala sramežljivo in naivno Meto. Tomaž (Oskar Sloser) je tip zase in izmed možkih gotovo najjačji igralec. Dobra sta bila Gontar s svojo ženo (Rudi Feldin in Rezi Videnšek). Uveljavila se je Lenkina mati Katra (Videnšek Fani). Mali Urhec (Rudi Ambroz) je bil pa tudi prav pogumen, tako da je igra v celoti najlepše izpadla. Omenim naj le, da naj se v bodoče oder nekoliko bolj razsvetli. — Po predstavi so nam pevci zapeli še nekaj delavskih pesmi in še dolgo mi je po samotni poti, v tistem večeru zvenelo v ušesih: »Bratje, vsi jednaki smo«.

Kranj

»Delavsko Politiko« imajo naročeno sledeči lokali: Brivnice: Osojnik Stefan, Bajt Gabriel, Meke Franc in Kos Peter (Primskovo). Dalje imajo še naročeno slaščičarne »Mohor«, rest. »Semen« in rest. »Slavec« (Striževo). Nekateri gostilniških lokali so jo zadnje čase odpovedali, ker so menda računali, da se jim bo za vsakih Din 10.—, katere so dali za naš časopis, z 1000 dinarji obrestovalo. Lahko pa vzdržujejo po par klerikalnih in »naprednih« časopisov, ter je bil delavski časopis prvi, ki je moral iz lokala radi »krize«. Naročniki in čitatelji preudarite, komu nosite vsaj težko zaslužen denar. Povsod zahtevajte »Delavsko Politiko«, oziroma zahajajte v tiste lokale, ki so na njo naročeni. Tisti, ki ne marajo delavskega časopisa jim gotovo tudi ni za delavski denar.

Dopisnik »Gorenjca« iz Cerklj, je bil menda udarjen s kurjo slepoto, ko je štel udeležence na shodu liste Zveze delovnega ljudstva. On trdi v svojem poročilu, da se je shoda udeležilo 8 do 10 oseb, vsi drugi so pa bili rdečkarji, ki so jih pripeljali govorniki seboj. Dalje pravi tudi, da marksistom danes več ne verjamejo, pa naj se skrivajo pod kakršnimkoli imenom. Vprašamo dopisnika, ali so se marksisti že kdaj skrivali? Priporočamo mu tudi, da išče krivce nezaupnosti v svojih vrstah. Da je reakcija prišla na površje, so v veliki meri zakrivilji voditelji klerikalizma! Da pa so ljudje danes tudi tako nezaupljivi, pa so kriva čisto tudi lažnjiva poročila po časopisih. Zato naj se dotični dopisnik radi lažnjivega poročila potkna na prvi in zaključke mea culpa, mea culpa. Resnici na ljubo mu pa povemo, da je bilo rdečkarjev, ki so prišli z govorniki 8 do 10, vsi drugi so pa bili domačini, katerih je bilo nekaj čez 40. To resnico lahko potrdijo vsi, ki so bili v Cerkljah na zborovanju. Radevedni dopisnik naj bi bil s svojo kurjo slepoto pogledal tudi na shod v Senčur, tam pa bi moral skesano priznati, da zavedno ljudstvo verjame le še marksistom.

Jesenice

Poročilo o proračunski seji občinskega odbora. Občinski odbor je dobil za sejo dne 29. 3. t. l. okrog 70 strani debel proračun občine Jesenice z obrazložitvami v oceno in sklepanje. Opozicijski odborniki so prešli za vsako skupino le po en izvod obrazložitve, in od teh več celo na sami seji, nekaj obširnejših pa dan ali dva pred sejo. Proučiti je bilo te predloge popolnoma nemogoče pri vsem priznanju dela s tem proračunom. Površen pregled proračuna je pokazal, da je večinski klub ostal pri lanskih smernicah gospodarske politike, v podrob-

no kritiko se pa delavska delegacija ni spustila, ker je pogrešila vsaj približen obracun o doslej uresničenih izdatkih in dohodkih temeljem proračuna iz 1934-35 in ker ji je bilo nemogoče proučiti obrazložbe. Zato je izjavila, da se ne spušta v debato in glasovanje in je po očitni sliki, da bo večina sprejela samo tiste spremembe, ki jih bo predlagal kdo izmed njene srede, po odglasovanju postavke za plinske maske zapustila sejo. Pred razpravo o proračunu je bila na dnevnem redu kooptacija dveh članov v šolski odbor podobčine Sv. Križ. Večinski klub je prepustil predlog soc. gospodarski listi dr. Stanovnika, ker drugače storiti ni mogel spriču smrti edinega pristaša pri Sv. Križu. Na ta način sta bila soglasno izvoljena Anton Hribar in Oto Smolel. Nato se je vršila razprava o mojem predlogu radi zavrnitve vpisa Buntschnu Hermana iz Maribora v volilni imenik, čeprav je že štiri leta na Jesenicah in ves čas prijavljen v občinskem uradu. Večinski klub je skušal razpravo spraviti na postranski tir, kar sem v imenu delavske delegacije ob podpori dr. Stanovnika odbil in ugotovil, da občinska uprava ni dala zadovoljivega odgovora. S tem zaveva ni končana.

Zanimivost te seje je bila, da sta se člana večinskega kluba Sitar in Očepek sicer udeležila seje kluba tik pred sejo občinskega odbora, ob začetku seje obč. odbora pa se je preselil Sitar med poslušalce, dočim je Očepek odšel, župan pa je označil, da sta oba neupravičeno odsotna. Na splošno se pa da z milobo reči, da pojavi zakona vztrajnosti, radi katerega si večinski klub precej časa ni bil v svesti, da mu je odzvonilo, ponehujejo in da se klub vidno krha. Driš.

Kino Radio predvaja v soboto in nedeljo, dne 13. in 14. t. m. ob 8. uri zvečer (v nedeljo tudi ob 3. uri pop.) vefilem »Noč v Benetkah« z našim rojakom, tenoristom Tinom Pattiero v gl. vlogi. Dodatki: najnovejši žurnal in barvana Silly. Sledi vefilem: Eskimo.

Črna

»Pri gospodi« in »Boj za doto« je naslov šaloigram, kateri priredi tukajšnja »Svoboda« danes, v soboto, dne 13. t. m. ob 8 uri zvečer in jutri, v nedeljo, dne 14. t. m. ob 3. uri popoldne, obakrat na društvenem odru v dvorani pri Knezu v Črni. Obe šaloigri sta v rokah izkušnih starejših igralcev, ki bodo svoje vloge gotovo znali vsestransko dobro izvesti in s tem pripomoči, da bodo vsi prijatelji smeja prišli na svoj račun. — Pred igro, med odmori in po igri nastopijo društveni tamburaši, na kar se vsi prijatelji veselo zabave posebej opozarjajo.

V Stresi

Kako zadovoljiti nemški imperializem

V Stresi v gorenji Italiji se vrši te dni konferenca treh veleisl Anglije, Francije in Italije. Na osamljenem otoku »Lepi otok« na »Velikem jezeru« (Lago Maggiore). Prvi je bil tam Mussolini, za njim sta prišla Flandin in Laval in zadnja Macdonald in Simon. To so predsedniki vlad in zunanji ministri treh veleisl. Pred pravimi razpravami je Mussolini odkril še spomenik italijanskemu vojskovodji Cadorni.

Tri velesile se bavijo na konferenci z vprašanjem, kaj napraviti z Nemčijo, ki je prekršila mirovne pogodbe in kako zagotoviti mir v Evropi. Tako pravijo.

Vemo pa, da tri države niso enake. Svojega mnenja in pravega namena pa sklicatelj konferencie ne povedo. Očividno je, da bi Mussolini rad ravnal kategorično, dočim išče Anglija kompromisni izhod, Francija pa ne ve, kaj naj počne z nesrečno, nemirno in nedolino Evropo.

Vzroki teh razmer so globlji. Mirovne pogodbe določajo razorožitev vseh držav, ne le premaganih. Dalje ventilirajo mirovne pogodbe urejanje mednarodnih vprašanj za celoto in posamezne države, da se garantira vsem državam svoboda razvoja in eksistencija s potrebnimi kolektivnimi ukrepi. Ne eno in drugo se ni vršilo ali izvršilo. Do razorožitve sploh ni prišlo, razne države so kršile mirovne dogovore. Vojne so nastajale in še nastajajo. Toda resne intervencije ni bilo, ker — velesile niso bile edine, je odreklo tudi Društvo narodov svojo intervencijo.

In Nemčija! Nemčija ima pravico do eksistence, tudi Avstrija. Nemčija je imela pravico do eksistence kot republika. Toda davili so jo, davili in redili s tem nemški šovinizem, ki danes vlada v Nemčiji. Nemčija se oborožuje proti volji mednarodne politike, ker ta ni izvršila svojih obvez in obljub. Nalezljivi nacionalni šovinizem se logično širi po vsej Evropi, ker jo mednarodna politika prezira in štiti le ožje interese posameznih veleisl, ne pa splošnih.

Naraven je nemški imperializem, kakor je bil japonski. Toda, kaj dati Nemčiji za nadomestilo kolonij, če se ji ne odpre pot na vzhod — do Bismarckovega Bagdada. Namigavali so že, da bi Nemčija eventualno bila zadovoljna z Abesinijo, če ji velesile dovolijo zavojevati to deželo. Toda sosedi Abesinije so Italijani, ki pripravljajo vojno z njo, Anglija in Francija. Torej zopet interesi treh veleisl, ki se bodo težko zedinile za tako koncesijo, ki bi pa dosegla samo to, da bomo še dalje od mirovnih pogodb in dalje od Društva narodov.

V Stresi gre očividno za to, kako predvsem zadovoljiti Nemčijo, da bo nekaj trenutkov nehala lajati. — Pomirjenje Evrope pa s tem ne pride niti za korak naprej, ker morejo evropske države le med seboj skleniti sporazum, čim jih pri tem ne bodo ovirali interesi veleisl, marveč jim dali moralno pomoč.

Hrastnik

Nacionalci in znanje slovenščine. V našem kraju se od časa do časa pojavljajo razni plakati in vabila, ki jih pišejo razni stoođstotni nacionalci, torej ljudje, kateri bi radi marksiste učili nacionalnosti itd. Ne rečemo, da smo marksisti slovenskega slovnice in pravopis požrli, zato nam morebitnih napak ne more nihče očitati. Tak izgovor pa seve ne velja za stoođstotne nacionaliste, ki so nacionalizem vzeli v zakup. Le-ti bi morali pa že znati i slovnico i pravopis, ne pa, da spišejo tak-le letak, ki je bil 3. t. m. nabit na javni deski na poslopiju steklarne:

Vabilo

za člansko sejo od useh znajnih delavcev Steklarne katerega sklicuje Narodna strokovna v prostorih g. Domitrovič 1/4 ob 18 uri (6) zvečer. Ker je dnevni red važen je dolžnost usagica zunajnega delavca da se udeleži tega seja.

Predsednik: Draksler.

Taka vabila pišejo ljudje, ki pravijo, da smo mi marksisti nemškutarji, da sploh ne poznamo gramatike in da smo duševni reveži. Sedaj vas vprašamo stoođstotni nacionalisti in stoođstotni gramatikarji: Ali je vaše vabilo pisano že v stilu nove slovenske gramatike? Mislimo, da z vašo »velikansko borbo« za boljšo bodočnost slovenskega proletariata še niste dosegli, da bi nekje vstal nov mož, ki bi vam spisal novo gramatiko? Gospodje okrog narodnih, vprašamo vas: Ali se je že kdaj v Hrastniku pojavilo tako vabilo, ki pači naše slovensko pravopisje od strani vam tako osovraženihi nemškutarjev (kakor vi nazivate marksiste)? Mislimo, da ne, zato vas tem bolj pomilujemo in vam svetujemo: Naučite se poprej slovnice in pravopisja, preden še kdaj kako vabilo napišete in hočete z nami debatirati! Opazovalec.

Ptuj

Občni zbor »Svobode« je lepo potekel. Nesoglasja so odstranjena in je zeleti, da se bo novi odbor lotil dela v pravcu prave marksistične ideologije.

»Počakajte«, tako se je reklo brezposelnim, ko so hoteli v terek k g. banu potožiti svoje gorje. Niso bili sprejeti. Naslednji dan se jih je obvestilo, da naj vprašajo oz. se oglašijo pri cestnem odboru, kjer pa so spet slišali staro pesem: »Počakajte!...« — Pripomnimo, da je zaenkrat zaposleno le 16 delavcev v Ptuj pristojnih in toliko jih še menda bo, ako bo denar, sicer pa, ajdi brate, živi, kako znaš... Uverjeni smo, ko bi merodajni gospodje vedeli, kaj je beda, bi drugače govorili. Sicer pa upamo, da bo g. ban, ki povdarja enakost in pravico do dela, preskrbel potreben kredit ter rešil naše brezposelne obupa. — Brezposelni.

Dr. Ivo Štampihar:

„Nezaupnica o Topaloviču“

(Konec.)

Najlepša pa je zahteva dr. Wilfana, da se Topalovičeva lista ne sme imenovati socialistična. Ta zahteva je zato tako lepa, ker izraža, čemur ustreza resnično ime, namreč ime »liste delovnega ljudstva«. Ali dr. Wilfan trdi tudi, da ta lista v resnici ni to, kar bi kazalo ime. Dr. Wilfan gre tu preko izkušnje zadnjih treh mesecev, pa bi mu ne bilo treba drugega, kakor da ponovno pregleda »Slovenčeve« uvodnike iz decembra, januarja in februarja, pa bo videl, zakaj je padla namera postaviti formalno socialistično listo, zakaj je opuščena tudi prvotna namera, da bomo volitve uporabili za štetje socialističnih glasov. Videl bo pa tudi, da volilni zakon danes ne omogoča tudi preusmeritve pripravljanih del za državno kandidatno listo. Če bo seveda hotel.

Mi vemo danes, da bomo smeli šteti za Topalovičevo listo oddane glasove kot take, ki so predvsem za takojšnje uvedbo tajne in proporcionalne volilne pravice. Mi vemo, da je vsako socialno in gospodarsko udejstvovanje ljudskih poslancev odvisno od tega, ali se doseže ta edinstveni pogoj, da se pokaže resnična ljudska volja v vseh vprašanih ljudskega življenja. Pogoj, ki bo omogočil izvršitev zahtev delovnega ljudstva, in to vseh zahtev, tudi onih, ki jih postavlja dr. Wilfan.

Zakaj se oglašam prav jaz k »nezaupnici o Topaloviču«? Ker vsebuje poročilo tudi podatke o govoru »zastopnika jeseniškega delavstva« in ker je bila na »posvetovanju« napadena tudi »demokacija Topaloviča in njegovih generalov«. »Zastopnik jeseniškega delavstva« Kralj je namreč navedel, da so smeli na jeseniški volilni shod samo oni delavci, ki so jim Topalovičevi pristaši izdali izkaznice. Povedal pa ni, da ni bilo na Jesenicah še nobenega volilnega shoda, pač pa se je vršila okrajna konferenca zaupnikov celega okraja za postavitev okrajnega kandidata na — Topalovičevi listi. Za to konferenco smo res izdajali izkaznice, dobil pa jo je lahko vsakdo, razum 22 »posvetovalcev«, ki so že naprej napovedali, da bodo konferenco razbili, najsi teče kri. In sicer onih 22 »posvetovalcev«, ki so tudi že naprej povedali, da so zoper — Topaloviča; če bi bil jaz zoper — Topaloviča, bi se prostovoljno umaknil na kilometre daleč od te okrajne konference, bi skušal izvesti svojo konferenco in bi od tiste konference odstranil vse Topalovičevce. Razen tega je teh 22 »posvetovalcev« na-

sprovalo našemu mišljenju, da morajo biti vsi kraji okraja na konferenci sorazmerno zastopani zato, da ne bi mogla Jesenice in Koroška Bela že sama ustvariti vtiska, da hočeta nadglasovati. Vsega tega ni povedal, saj ni povedal niti tega, kako se je na »demokracijski način« poskusil vsiliti okraju za kandidata. Pač pa je povedal, da je Topalovič postavil protiljudsko zahtevo 40 urnega delavnika, dočim zahteva Kralja za žene in mladoletne 7-urni dnevnik, kar ustreza 42 urnemu delavniku na teden. Protiljudska je pa Topalovičeva zahteva edino-le zato, ker ni posebej še povedal, da pri 40 urnem delavniku noče za trinajst ur dela na dan. In povedati da bi bil moral, ker podjetniki že sami na ta način uvajajo skrajšani delovni čas. Kakor da postavlja Topalovič podjetniški program! Postavil je Kralj še celo vrsto drugih zahtev; to pa radi verjamemo, ker ga poznamo in razumemo, da tudi »Ljudski pravici« ni bilo mogoče izmeriti dolžine — teh zahtev.

Izkušnja z »brezposelnim« motilcem posvetovanja bi smela dati vsem razumnim udeležencem misliti. Storil je delo, katero so hoteli na Jesenicah napraviti pristaši »zastopnika jeseniškega delavstva« in drugega, v »Ljudski Pravici« neimenovanega »jeseniškega delavca«, storil je uslugo iste vrste. Na možnost takih uslug vsi ti posvetovalci ne mislijo niti pri postavljanju svojih programskih zahtev, še manj, kadar zahtevajo »debatu«, t. j. grizenje. Mi smo nanje mislili, ker vemo, da so prejeli v Ljubljani že pred leti fašisti obljubo, da se bo poskušalo delavsko gibanje na Jesenicah razbiti.

SPORTNA RUBRIKA

Maribor : Svoboda

V nedeljo, dne 14. t. m. se vrši na igrišču SK Maribora ob 10. uri prijateljska nogometna tekma med SK Mariborom in SK Svobodo. Tekma bo sigurno zanimiva in napeta. Cene minimalne. Predtekma ob 9. uri dopoldne.

»Amater« : »Trbovlje«. V nedeljo, dne 7. t. m. se je odigrala prvenstvena tekma Amater : Trbovlje in je končala z zmago Amaterja z 2 : 1. Moštvo Amaterja je igralo prvi polčas samo z 10 igralci in izvedlo lepo kombinatno igro, ki je zadovoljila sportno pu-

bliki. Tudi moštvo Trbovelj je pokazalo lepo igro, ni pa moglo dobre obrambe Amaterja zavrniti. V drugem polčasu je bilo moštvo Trbovelj proti koncu bolj v premoči, ni pa znalo izrabiti momentov. Goli so bili streljani čisto lepo iz kombinacije napadalne vrste Amaterja in niso padli, kakor poroča »Jutro«, iz offside. V istem članku trdi tudi dopisnik, da je bil g. Arhar kot sav. sodnik pristranski, čeprav je bil popolnoma objektiv. Zalostno je tudi, da so se člani oziroma igralci Trbovelj in g. Koraž Rudi in še nekateri tako spozabili, da so pred vhomom na postajo dejansko napadli posebno Koraž Rudija in s. s. Arharja, ko se je odpeljal domov v Zagorje. Zadevo ima orožništvo v rokah in tudi LNP bo moral takšne igralce onemogočiti zaradi nesportnega obnašanja. — Tekmo je posetilo mnogo sportne publike, ki je viharno drukala za moštvo Amaterja, ki v tej spomladanski sezoni še ni bil poražen in je tekme, ki so bile prijateljske, kakor na primer Hermes, Atletik, Jugoslavija, vse odločil v svojo korist.

V Indiji ustanove novo tekstilno tovarno za najboljše izdelke tekstilne stroke. Občina je odstopila v ta namen čehoslovaški družbi zemljišče, na katerem zgradi družba tovarno. Tovarna bo zaposlila takoj izpčetka okoli 300 domačih delavcev in delavk.

Kdor primerja kvaliteto

kupi

KARO

Delavski pravni svetovalec

Jesenice-Javornik

Službovanje mora biti vpisano v delavski knjižici

Vprašanje: Bil sem en mesec v službi krojaškega mojstra, ki mi po izstopu iz službe ni ničesar vpisal v delavsko knjižico, češ, da se to za kratek čas ne izplača. Kaj pravi zakon?

Odgovor: Po § 249 o. z. je vsak službo-davec dolžan izdati ob prestopu službene-ga razmerja službojemniku na zahtevo ob svojih stroških izpričevalo o trajanju in vrsti opravljenih služb. Vseeno je, jeli je trajala služba dolgo ali kratek čas. To spričevalo mora pristojna prisilna združba, ki ji službo-davec pripada, overoviti. Obrniti se torej na združbo krojaških mojstrov, ki bo Vašega službo-dajalca pozvala, da vam službovanje vpiše v delavsko knjižico in bo združba potem ta vpis overovala. Ako tudi to ne bi pomagalo, lahko delodajalca tožite pri sodišču v Kranjski gori na izstavitve spričevala. Seve boste pa lahko sami presodili, ako se vam izplača vse to radi enega meseca službovanja. Takšna kratka doba vam morda ne bi posebno koristila pri iskanju nove službe. Če pa vas mojster ni prijavil, boste lahko zvedeli sami pri bolniški blagajni OUZD, kjer vam to morajo povedati.

Sodružice in sodrug!

Za velikonočne praznike vam nudim provrstne trajne kodre. Odlična postržba v damskem in moškem oddelku. Sodružice dobe znaten popust v ondulaciji in striženju las. Cene so prilagodene današnjim plačam. — Se priporoča

Franjo Knez, Maribor

Paičca Delavske zbornice, Sodna ulica 9

Lorenz-radloaparati

so najboljši na kontinentu!

Zastopstvo:

Berenšek Josip

radiotehnik, Maribor, Vetrinjska 17-1

Brez posebnega obvestila.

Umrl je naš dobri papa

dr. HENRIK TUMA

advokat

po kratki in mučni bolezni.

Dragega pokojnika prepeljemo v petek, dne 12. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Fügnerjeva ulica 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 10. aprila 1935.

Anka, ing. Ivan, ing. Jaroslav, dipl. comm. Branimir, cand. ing. Ostoj, dr. Boris, ing. Zoran, otroci in ostalo sorodstvo.

Vsakovrstna priznana

dobra vina ter gorka in mrzla jedila

po najnižjih cenah dobite le v »Petrovem hramu« v Ljubljani, Miklošičeva cesta (poleg sodnije). — Se priporoča Pavla Uranič.

Trajno kodranje po najnižji ceni!

V brivskem salonu **FRANJO MAUSER** v Okrožnem uradu v Ljubljani so cene za trajno kodranje globoko znižane. Najvišja cena je Din 60.—. Zato vsi v brivski salon v Okrožnem uradu, Miklošičeva c. 20, kjer se izvršujejo vsa frizerska in brivska dela po najnižji ceni

KUPUJTE

V SVOJI ZADRUGI

„DELAVSKI DOM“

MARIBOR, FRANKOPANOVA 1

Delamo

da Vas dobro in pošteno oblečemo

Naše cene so:

Din

Obleke za delavnik 120-160

Volnene obleke . . 170-390

Fantovske obleke . 110-290

Hlače 75-160

Otroške obleke . . 60-130

Športske kape . . 10-18

Nepremočljivi hubertusi

320, 260, 160

TIVAR-OBLEKE